

громадянства. Переважно омбудсмени є юристами, які мають досвід роботи, науковий ступінь, завдяки чому добре володіють знаннями про способи захисту прав людини. Вони повинні бути фахівцями в галузі права. Весь досвід розвитку цього інституту в багатьох країнах світу показує, що для ефективної роботи омбудсмена він повинен обов'язково мати вищу юридичну освіту. Його діяльність ґрунтується не тільки на моральному авторитеті й досвіді, а й кваліфікації.

Омбудсмен повинен сприяти приведенню законодавства держави у відповідність з міжнародними та європейськими стандартами в галузі прав людини, гуманізації правової системи, у тому числі здійснювати контроль за його дотриманням.

Таким чином, у всіх державах, де людина є головною соціальною цінністю, діє інститут омбудсмена як гарантія прав та свобод людини й громадянина. Пройшовши довгий шлях свого розвитку, даний інститут став важливим фактором демократизації. В Україні він достатньо молодий, але не дивлячись на це, поряд з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини вже запроваджено посади Уповноваженого Президента України з прав дитини та бізнес-омбудсмена.

Література

1. How can one define the ombudsman institution? URL: <https://www.ombudsman.org.mt/how-can-one-define-the-ombudsman-institution/> (дата звернення: 20.02.2020).

2. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua/> (дата звернення: 20.02.2020).

3. Наулік Н.С. Інститут омбудсмана в Україні та Республіці Польща: порівняльне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.02; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2007. 19 с.

УДК 342.4:316.422 (043.2)

Толкачова І. А., к.ю.н.,
Крутась В. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Конституційна реформа в Україні бере свій початок з часу проголошення незалежності держави. За цей час було зроблено декілька спроб внести зміни до Конституції України з метою розширення влади президента, та жодна з них не виявилась вдалою.

Межі першого, перехідного періоду конституційної реформи в Україні припадають на 1990–1996 рр. Його початок було визначено

прийняттям 16.07.1990 р. Декларації про державний суверенітет України, в останньому розділі якої визначено, що Декларація є основою для нової Конституції та законів України. А часом закінчення перехідного періоду потрібно вважати прийняття Конституції України у 1996 р. Другий – період реалізації положень Конституції 1996 р. – «Помаранчева революція» та внесення змін до Конституції України згідно із Законом України від 08.12.2004 р. № 2222. Третій – період становлення оновленої Конституції України з 2006 р. – відміна конституційної реформи. Четвертий період конституційної реформи – можна визначити часовими межами 2011–2014 рр. Його визначають такі основні події: формування Конституційної асамблеї, революційні події на Майдані та повернення редакції Конституції України зі змінами згідно із Законом України від 08.12.2004 р. № 2222. У 2015 р. Україна вступила в чергову активну фазу, котру ми можемо вважати п'ятим періодом конституційного реформування [1, с. 120]. Відповідні напрями конституційної реформи можна простежити в Плані законодавчого забезпечення реформ в Україні, Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» [2].

Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», представлена урядом у січні 2015 року, визначає конституційну реформу однією з доцільних для розвитку держави. Передбачається, що конституційна реформа, по-перше, матиме на меті децентралізацію влади в Україні, по-друге, передбачатиме ліквідацію обласних державних адміністрацій, створення виконавчих комітетів, а також позбавлення центральної влади невласливих їй функцій. Згідно з цим документом, кінцева мета реформи – ухвалення нової Конституції України та відповідних змін в усьому законодавстві. В результаті може змінитися як форма правління, так і адміністративно-територіальний устрій.

Конституційна реформа несе за собою великі перспективи як для країни, так і для кожного громадянина нашої держави. Це допоможе забезпечити динамічний розвиток української державності, підвищить реальну роль громадянського суспільства і запровадження інститутів, що відповідають європейській моделі розвитку сучасної демократичної держави. Ухвалення конституційних змін щодо децентралізації дозволить Україні відійти від радянської спадщини у вигляді централізованої системи влади та відкриває шлях до самоврядування на місцевому й регіональному рівнях. Зміни до Конституції України у частині правосуддя значно зменшили б політичний вплив на суддів, як з боку глави держави, так і з боку парламенту. Низка положень, які були включені до тексту, нададуть можливість позбутися корумпованих або некомпетентних суддів, але без всеосяжної реформи судової системи боротьба з корупцією не матиме успіху. Зміни до Основного Закону нададуть можливість відійти від «радянської прокуратури» та забезпечать її діяльність відповідно до європейських стандартів.

Однак кожна реформа має свої недоліки, над якими законодавці повинні ще працювати. Експерти переважно зазначають, що саме через недостатню врегульованість і деталізацію в Конституції України питань розподілу повноважень і процедур взаємодії між гілками й інститутами влади виникають конфліктні відносини між Президентом України та коаліцією депутатських фракцій і урядом. Також, необхідно зазначити, що на жаль, в нашій державі ця реформа відбувається занадто повільно та нерішуче, але кожна із змін може радикально вплинути на майбутнє нашої держави та суспільства в цілому.

Література

1. Агафонова Н. Питання розвитку конституційної реформи в сучасній Україні. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2016. № 2. С. 119-131.

2. Про схвалення Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 20.02.2020).

УДК 342.34 (043.2)

Толкачова І. А., к.ю.н.,
Сагань К. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

НАРОДОВЛАДДЯ ЯК УМОВА ІСНУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

Демократія є необхідною умовою для існування розвинутих країн в сучасних умовах. Зважаючи на це, особливої значущості сьогодні набули дослідження демократії як форми народовладдя, у тому числі поступального розвитку політичних режимів у багатьох країнах світу та відносно нового політичного феномену демократичних трансформацій у цілій низці країн на різних континентах, що звільнилися від авторитарного минулого.

Відповідно до ч. 3 ст. 5 Конституції України право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами [1].

Найбільш поширеними формами народовладдя є вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії, серед яких, насамперед, слід виокремити мирні масові заходи. Тому для системного дослідження трансформації соціально-правової цінності ідеї народовладдя в Україні важливо проаналізувати як законодавче регулювання, так і практику реалізації згаданих форм безпосередньої демократії.

Важливою формою безпосереднього народовладдя є референдуми, які в умовах політичної свободи, наявності розвинених інститутів